

Laatutyö ja opetuksen kehittäminen

Kauko Hämäläinen
Johtaja, professori
Tievie-koulutus 26.10.2006

Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia

Esityksen tavoitteet

- Esitellä, miltä yliopisto-opetus näyttää arviointien valossa.
- Pohtia, minkälaista on korkealaatuinen yliopisto-opetus
- Tarkastella joitakin yliopistojen eurooppalaisia kehityssuuntia ja niiden vaikutuksia
- Yliopistolaitoksen opetuksen laatukriteerit (erillinen moniste)

Arviointien antamaa palautetta

- Motivoituneet, korkeatasoiset opiskelijat, sitoutuneet
- Opetuksen taso vastaa hyvä eurooppalaista tasoa; Esimerkkejä korkeatasoisesta tutkimuksesta ja opetuksesta, kouluttajat sitoutuneita
- Tehokasta: opettajien määrä per opiskelija suhteellisen pieni verrattuna ns. huippuyliopistoihin
- Tutkimuksen ja opetuksen yhteys onnistunut useimmilla aloilla
- Opinnäytetöiden taso eurooppalaista tasoa korkeampi
- Opiskelijakeskeisyysperiaate hyvä
- Työllistyminen on hyvää
- Koulutusalojen mielekkyyttä

Kehittämistarpeita yliopisto-opetuksessa

- Tenttikäytännöt työläitä henkilökunnalle
- Jatko-opintojen ohjaus riittämätöntä
- Rahanjakomallit eivät tue yhteistyötä
- Opetuksen sisältöjen ajantasaistaminen
- Professoreiden ja opiskelijoiden suhde etäinen (vain joissakin paikoissa) /määrät
- Laitosten palaute- ja laatujärjestelmät puutteellisia
- Opetustoimen johtaminen on puutteellista: tiedekunnan ja laitosten johdon roolia vahvistettava
- Opintojen kulun tilastointi puutteellista
- Opintojen eri osat liian irrallisia
- Hyvät opetuksen käytännöt eivät leviä

Laadukkaan opetuksen kriteereitä

- Opetuksen ja tutkimuksen yhteys
- Selkeät ja realistiset opetuksen tavoitteet
- Aikaisemmin opitun tunteminen ja tunnistaminen
- Opetustoiminnan johtaminen
- Opetuksen sisältö: akateemiset ja työelämän tarpeet, sivistys / henkinen kasvu, yhteys tavoitteisiin
- Opetuksen toteutus: tukee tavoitteiden saavuttamista: sisällöt ja opetusmenetelmät vastaavat tavoitteita
- Resurssit; henkilöstö, laboratoriot jne. ovat järkevissä suhteissa tavoitteisiin
- Opetuksen sisällöt ja opetusmenetelmät vastaavat koulutuksen tavoitteita
- Oppimistuloksia seurataan; opiskelijat tietävät, mitä heiltä odotetaan; opintojen tavoitteiden suuntaisia opintoja

Laadukas..., jatkoa

- Kerätään palautetta oppimisesta, tyytyväisyydestä sekä koulutuksen kuluessa että koulutuksen jälkeen: tiedetään, miten tavoitteet on saavutettu
- On olemassa suunnitelma palautetiedon hyväksikäyttämistä
- Tutkintovaatimuksia on verrattu kansainvälisesti korkeatasoisiihin ohjelmiin
- Johto on sitoutunut opetuksen suunnitteluun ja kehittämiseen
- Oppimisen tutkimusta käytetään hyväksi: opetuksen ammattilaisuus
- Opetuksen ydinaines on määritelty
- Tavoitteena olevat oppimistulokset on määritelty

Opetuksen kehittämisen edellytyksiä

- Laitoksen johto on sitoutunut kehittämiseen ja toiminnan tuloksellisuuden seurantaan
- Laitoksella on selkeä opetussuunnitelma
- Opetusansioiden hyväksikäyttö nimityksissä
- Aloita pienestä, suunnittelee suuria
- Yhteistyöverkostojen merkitys kasvaa
- Yhteisellä suunnittelulla on optimitasonsa
- Hallinnon, opetuksen ja tutkimuksen tasapaino

Yhteiskunta muuttuu - Yliopistojen tulevia kehittämistarpeita

- Pienenevät ikäluokat: kilpailu opiskelijoista, väestörakenteen muutokset
- Ammattirakenteiden ja työelämän muutokset; koulutustarpeet muuttuvat nopeasti
- Maahanmuuttajien tarpeet
- Lukio-opetuksen ja ylioppilaskirjoituksen muutokset
- Opetuksen, tutkimuksen ja kolmannen tehtävän yhdistäminen; elinikäisen oppimisen periaatteen vaikutukset; korkeakoulujen ja ympäristön verkottuminen
- Aikuisten kasvavat osaamistarpeet; valmistuneiden osaamisen ajan tasalla pito
- Kansainvälinen kilpailu; huipusta huolehtiminen vs. massojen koulutus
- Korkeakoulujen verkottuminen